

DYNAC - Účtovníctvo v4.5x - nové črty

Nová verzia programu DYNAC v4.5x prináša niekoľko vylepšení, ktoré na jednej strane dopĺňajú program o užívateľmi požadované nové vlastnosti súvisiace s **cudzími menami a kurzami** a na druhej strane zavedením novej technológie výrazne **zrýchľujú chod programu** v každej jeho činnosti. Navyše **nová funkcia Go!** umožňuje okamžitý presun užívateľa z jedného miesta programu na iné, bez použitia obvyklej postupnosti stláčania kláves.

Obsah

Nová funkcia Go!	2
Funkcia Go!: Účtovný zápis → Faktúra	2
Funkcia Go!: Faktúra → Účtovný zápis	3
Funkcia Go!: Účtovný zápis → Pokladňa	3
Funkcia Go!: Pokladňa → Účtovný zápis	3
Funkcia Go!: Účtovný zápis → Zápisy na účte	3
Funkcia Go!: Zápisy na účte → Účtovný zápis	3
Funkcia Go!: Účtovný zápis → Účtovný zápis	3
Cudzíe meny	4
Devízové účty	4
Úhrady faktúr v cudzej mene	4
Automatické zaúčtovanie kurzového rozdielu	4
Saldokonto v zahraničnej mene	4
Kurzový lístok	4
Automatický prepočet kurzových rozdielov k 31.12.	5
Automatické storno prepočtu kurzových rozdielov k 1.1.	5
Ostatné vylepšenia	6
Zrýchlená selekcia faktúr vybraného dodávateľa/odberateľa	6
Odpamätávanie dátumu všetkých úhrad faktúry	6
Rozšírená zostava „Zápisy na účte“	6
Evidencia faktúr podľa stredísk	6
Uľahčenie dodatočného vkladania pokladničných blokov	6
Dramatické zrýchlenie chodu programu	8
Ako to bolo doteraz	8
Ako to bude s novou verziou	8
Postup po vykonaní upgradu na verziu v4.5x	9
Metodika účtovania úhrad zahraničných faktúr	10

Nová funkcia **Go!**

Nová funkcia **Go!** umožňuje užívateľovi okamžitý presun z jednej časti programu do inej na základe aktuálneho identifikátora. Proces možno vyvolať stlačením špeciálnej klávesy (v celom programe je to klávesa F12), čím sa možno vyhnúť obvyklému stláčaniu série kláves za účelom dosiahnutia určitého miesta v programe. Funkciu **Go!** možno chápať ako tunel alebo skratku, ktorou sa dostanete na požadované miesto v programe omnoho rýchlejšie ako keby ste išli štandardnou cestou. Využitie funkcie **Go!** môžeme ilustrovať na nasledovnom príklade:

Nachádzate sa vo zvolenom účtovnom doklade, na konkrétnom zápise s účtom 311. Tento zápis obsahuje aj identifikáciu korešpondujúcej faktúry. Ak ste si doteraz chceli danú faktúru pozrieť medzi pohľadávkami, tak ste museli vykonať niekoľko krokov aby ste sa k nej dopracovali (1.odpamätať identifikátor: VS/číslo Fa, 2. opustiť doklad, 3. opustiť zoznam dokladov, 4. presunúť sa v menu na Faktúry – pohľadávky, 5. inkrementálne alebo ináč vyhľadať Fa podľa odpamätaného identifikátora), čo si vyžiadalo nemálo úderov do klávesnice a takisto Vašu zvýšenú koncentráciu.

Funkcia **Go!** toto všetko vyrieši za Vás. Stačí, že na uvedenom účtovnom zápise stlačíte klávesu F12 a ste tam, kde ste chceli byť. A toto nie je všetko. Vyššie uvedené platí aj inverzne ! To znamená, že keď sa nachádzate medzi pohľadávkami na príslušnej faktúre a chcete sa rýchlo dostať na akýkoľvek jej korešpondujúci účtovný zápis (predpis, 1.úhrada, n-tá úhrada), stlačíte klávesu **Go!** a ste tam. Program za Vás dokonca automaticky zabezpečí prepnutie mesiaca ak sa daný zápis nachádza v inom mesiaci, ako máte práve nastavený. A to všetko stlačením jedinej klávesy!

Funkcia **Go!** umožňuje rýchly presun medzi:

- Go!** Účtovný zápis → Faktúra
- Go!** Účtovný zápis → Pokladňa
- Go!** Účtovný zápis → Zápisy na účte
- Go!** Faktúra → Účtovný zápis
- Go!** Pokladňa → Účtovný zápis
- Go!** Zápisy na účte → Účtovný zápis
- Go!** Účtovný zápis → Účtovný zápis

Funkcia **Go!** je nesmierne rýchla cesta k dosiahnutiu požadovaného miesta v programe pre prípady hľadania akýchkoľvek súvislostí, pri doladovaní údajov podľa protokolu testu integrity a podobne.

Funkcia **Go!**: Účtovný zápis → Faktúra

Funkcia umožní rýchly skok z účtovného zápisu typu faktúra (311, 321, 379...) do knihy pohľadávok/závazkov podľa identifikátora faktúry presne na riadok s danou faktúrou. V prípade ak sa nachádzate na účtovnom zápise s DPH (343) tak táto funkcia takisto zabezpečí skok na korešpondujúcu faktúru.

Funkcia **Go!**: Faktúra → Účtovný zápis

Funkcia umožní rýchly skok z knihy pohľadávok/závazkov do účtovného dokladu, korešpondujúceho s danou faktúrou. Cieľ skoku závisí od východzieho miesta v čase aktivácie funkcie **Go!** Ak sa nachádzate na riadku s faktúrou, aktivovaním funkcie sa dostanete do účtovného dokladu s **predpisom** danej faktúry. Ak sa nachádzate v tabuľke “zápisy na faktúre” (vyvolané F6), tak aktivácia funkcie Vám zabezpečí skok do účtovného dokladu na ten riadok v zápisoch (**predpis** alebo **úhrada**), na ktorom sa práve nachádzate. Ak sa nachádzate na “DPH zápisoch na faktúre” (vyvolané Shift-F6), tak Vám funkcia zabezpečí skok na účtovný zápis so zaúčtovanou DPH k danej faktúre. Funkcia je inverzná k predošlej funkcii.

Funkcia **Go!**: Účtovný zápis → Pokladňa

Funkcia umožní rýchly skok z účtovného zápisu typu pokladňa do príslušnej pokladničnej knihy na riadok s príslušnou pokladničnou operáciou. Program automaticky zabezpečí otvorenie príslušnej pokladničnej knihy, vyhľadanie a nastavenie sa na požadovaný riadok.

Funkcia **Go!**: Pokladňa → Účtovný zápis

Funkcia umožní rýchly skok z pokladne do účtovného dokladu, na riadok, kde sa nachádza korešpondujúci účtovný zápis. Program automaticky zabezpečí prepnutie mesiaca ak sa daný zápis nachádza v inom mesiaci, ako je práve nastavený. Funkcia je inverzná k predošlej funkcii.

Funkcia **Go!**: Účtovný zápis → Zápisy na účte

Funkcia umožní rýchly skok zo štandardného účtovného zápisu v doklade (zápis bez identifikátora) na zápis v chronologickej tabuľke účtovných zápisov daného účtu. Funkcia vlastne zautomatizuje celý proces prechodu z účtovných dokladov do účtovnej osnovy, kde sa automaticky nastaví na príslušný účet a v rámci jeho zápisov sa nastaví na ten zápis, z ktorého bola celá akcia odštartovaná. Je to to isté ako keby ste sa rozhodli opustiť účtovný doklad, prejsť v hlavnom menu na položku účty, vyhľadať príslušný účet a po stlačení klávesy F6 (zápisy na účte) vyhľadať požadovaný účtovný zápis.

Funkcia **Go!**: Zápisy na účte → Účtovný zápis

Funkcia umožní rýchly skok z chronologickej tabuľky zápisov na zvolenom účte do príslušného účtovného dokladu, pričom sa automaticky nastaví na riadok s príslušným zápisom. Program automaticky zabezpečí prepnutie mesiaca ak sa daný zápis nachádza v inom mesiaci, ako je práve nastavený. Funkcia je inverzná k predošlej funkcii.

Funkcia **Go!**: Účtovný zápis → Účtovný zápis

Stlačením klávesy F6 (alebo Shift-F6 pre DPH zápisy) na zápise v účtovnom doklade vyvoláte tabuľku korešpondujúcich zápisov zviazaných s príslušným identifikátorom. Prostredníctvom funkcie **Go!** máte možnosť rýchleho skoku z účtovného dokladu, ktorý obsahuje napr. predpis faktúry, na účtovný doklad s akýmkoľvek iným zápisom k tejto faktúre (napr. úhrada). V prípade, že korešpondujúci zápis sa nachádza v inom mesiaci ako je východzí zápis, program automaticky zabezpečí aj zmenu aktuálneho mesiaca.

Poznámka:

Funkcia **Go!** s vynútenou zmenou mesiaca funguje iba pre tých užívateľov, ktorí majú nastavené právo zmeny aktuálneho mesiaca.

Cudzie meny

V programe môžete evidovať pohyby na devízových účtoch v príslušnej mene, pričom program pre účely účtovníctva automaticky prepočítava a uchováva ekvivalentné čiastky v domácej mene. Statickým alebo dynamickým spôsobom môžete denne alebo podľa potreby aktualizovať kurzový lístok. Saldokonto faktúr bolo rozšírené o možnosť evidencie úhrad v cudzej mene s automatizovaným výpočtom kurzových rozdielov.

Devízové účty

Pri účtovaní pohybu na devízovom účte máte teraz možnosť zadať čiastku v cudzej mene presne podľa bankového výpisu. Kurz môžete priamo zadať alebo vybrať z predom pripraveného kurzového lístka, prípadne ho dynamicky zaevidovať. Program automaticky prepočíta hodnotu ekvivalentu v domácej mene a odpamätá si obidve hodnoty. Kedykoľvek neskôr si môžete vytlačiť pohyby na účte v príslušnej mene alebo v ekvivalente.

Úhrady faktúr v cudzej mene

Pri evidencii faktúr ste doteraz mohli evidovať v cudzej mene iba čiastku, na ktorú bola faktúra vystavená. Odteraz môžete evidovať aj všetky platby v cudzej mene. Program po zadaní plnej alebo čiastkovej úhrady v cudzej mene automaticky vypočíta aj **kurzový rozdiel** a ponúkne jeho automatické zaúčtovanie. Výstupná zostava „Faktúry“ bola rozšírená o možnosť tlače saldokonta aj v cudzej mene.

Automatické zaúčtovanie kurzového rozdielu

Bezprostredne po čiastkovej alebo úplnej úhrade faktúry v cudzej mene, program automaticky prepočíta kurzový rozdiel a zaúčtuje ich podvojne v prípade kurzovej straty na účty 3xx/563 alebo v prípade kurzového zisku na účty 3xx/663 (pozri príklad na konci tohoto dokumentu). Užívateľ môže v prípade potreby automatické zaúčtovanie potlačiť a vložiť ho do účtovného dokladu manuálne. Ak máte účty 563 a 663 členené analyticky, tak pri automatickom účtovaní bude použitý ten analytický účet, ktorý je zadefinovaný v konfiguračnom programe v časti „Definície – Účty kurzových rozdielov“.

Saldokonto v zahraničnej mene

Pri definovaní rozsahu zostavy „**Faktúry**“, máte teraz možnosť špecifikovať zvolenú menu, za ktorú chcete vykonať výber. Vo výstupe budú uvedené len tie faktúry, ktoré boli vystavené vo zvolenej mene. Okrem celkovej čiastky faktúr, tu budú v príslušnej mene uvedené úplné, prípadne čiastočné úhrady. Na konci zostavy bude v danej mene vyčíslený rozdiel, ktorý zostáva k úhrade.

Kurzový lístok

Kurzový lístok je možné vyplniť v časti hlavného menu „Zoznamy“, alebo dynamicky pri účtovaní účtovného zápisu, pri evidencii faktúr alebo pri evidencii pokladničnej operácie v cudzej mene. Kurzový lístok nemusí byť vyplnený úplne, stačí ak vyplníte iba kurzy tých mien, ktoré aktívne používate. Program umožňuje pohľad na kurzové lístky podľa zvoleného dňa a takisto historickú tabuľku kurzov zvolenej meny.

Výber kurzu z kurzového lístka (evidencia faktúr, evidencia pokladne, účtovanie...) môžete aktivovať vždy stlačením klávesy F2. Stlačením kombinácie kláves Ctrl-F2 nad

položkou „kurz“ hocikde v programe, vyvoláte funkciu na spätný prepočet hodnoty kurzu podľa aktuálnych hodnôt čiastky v cudzej mene a čiastky predstavujúcej ekvivalent.

Automatický prepočet kurzových rozdielov k 31.12.

Nová verzia programu prináša ďalšie zjednodušenie a zautomatizovanie práce na konci účtovného obdobia. Funkcia prepočtu kurzových rozdielov (ďalej len prepočet KR) vyhľadá všetky pohľadávky a záväzky, ktoré sú ku koncu obdobia otvorené a podľa kurzu príslušných mien k 31.12. automaticky zaúčtuje príslušné účtovné transakcie. Súčasťou transakcií je aj **účtovanie rezerv na kurzové straty**, pokiaľ sa takéto prípady vyskytnú.

Pre účely automatického generovania účtovných transakcií budú použité nasledovné účty príp. ich analytické podúčty:

3xx – účty pohľadávok a záväzkov
386 – kurzové rozdiely aktívne
387 – kurzové rozdiely pasívne
574 – tvorba rezerv
674 – zúčtovanie rezerv (použije sa pri storne prepočtov k 1.1)
454 – rezerva na kurzové straty

Každá transakcia bude zaúčtovaná osobitne pre každú konkrétnu pohľadávku/záväzok (ďalej len P/Z) a bude na ne naväzovať v príslušnej knihe P/Z, čím bude aj naďalej v programe zabezpečená možnosť inventarizácie P/Z vo vzťahu k príslušným analytickým účtom P/Z.

V automatizovanom procese budú prepočty KR všetkých relevantných pohľadávok zaúčtované na účtovnom doklade s implicitným menom „**Kr 31.12fp**“ a prepočty KR všetkých relevantných záväzkov na doklade s implicitným menom „**Kr 31.12fz**“. Pokiaľ Vám uvedené označenie dokladov nevyhovuje, môžete ich dodatočne premenovať. Podrobný spôsob výpočtu kurzového rozdielu pre každý prípad zvlášť je uvedený v protokole.

V protokole sú uvedené aj prípadné chyby (nedostatky), ktoré sa vyskytnú počas procesu automatického účtovania. V prípade výskytu nejakých chýb, Vám odporúčame chyby v zhode s protokolom odstrániť, zrušiť celý účtovný doklad/doklady (ak sa vytvorili) a celý proces zopakovať. Najčastejšími chybami môže byť absencia kurzov k 31.12, prípadne absencia účtov, ktoré majú byť v procese použité. Chýbajúce kurzy môžete doplniť do kurzového lístka v časti „Zoznamy – Kurzový lístok“. Definíciu účtov môžete vykonať v konfiguračnom programe v časti „Definície – Účty kurzových rozdielov“.

Protokol o prepočte kurzových rozdielov k 31.12. (bez výskytu chýb) môže spolu s automaticky vytvorenými účtovnými dokladmi slúžiť ako podklad pre účely auditu, prípadne daňovej kontroly.

Automatický prepočet kurzových rozdielov je dostupný v časti „Služby – Prepočet KR k 31.12.“ a je dostupný iba vtedy, ak máte nastavený 12. pracovný mesiac.

Automatické storno prepočtu kurzových rozdielov k 1.1.

Program pri prechode do nového účtovného obdobia automaticky zaúčtuje storno prepočtov k 1.1 do 1.mesiaca nasledovného účtovného obdobia. Účtovné transakcie vytvorí osobitne pre každú P/Z, pričom všetky storná KR pohľadávok budú uložené do účtovného dokladu s implicitným menom „**Kr 01.01fp**“ a všetky storná KR záväzkov do účtovného dokladu „**Kr 01.01fz**“. Pokiaľ Vám uvedené označenie dokladov nevyhovuje, môžete ich dodatočne premenovať.

Ostatné vylepšenia

Zrýchlená selekcia faktúr vybratého dodávateľa/odberateľa

V knihe pohľadávok alebo záväzkov možno filtrovať faktúry podľa vybratého odberateľa alebo dodávateľa. Po stlačení klávesy F8 sa vyvolá príslušné dialógové okno, v ktorom je možné špecifikovať požadovanú firmu. Nová verzia prináša zrýchlenú možnosť výberu faktúr obskočením uvedeného dialógu. Po stlačení kombinácie kláves Shift-F8 program automaticky vyfiltruje faktúry podľa tej firmy, na ktorej faktúre sa v momente aktivácie kláves nachádzate. Funkcia platí aj obrátene, to znamená, že ak máte na obrazovke zobrazené filtrované údaje podľa zvolenej firmy, tak stlačením Shift-F8 sa filter deaktivuje a na obrazovke sa zobrazia faktúry všetkých firiem. Spôsob selekcie prostredníctvom dialógového okna ostáva v programe samozrejme naďalej zachovaný.

Odpamätávanie dátumu všetkých úhrad faktúry

V doterajších verziách programu sa pri viacnásobnej úhrade faktúry uchovával vždy iba dátum poslednej úhrady. Od novej verzie je uchovávaný dátum každej úhrady a pokiaľ ostane faktúra otvorená aj na prelome účtovných rokov, informácia o dátumoch jednotlivých úhrad sa automaticky presunie aj do ďalšieho účtovného obdobia.

Rozšírená zostava „Zápisy na účte“

Zostava bola rozšírená o možnosť filtrovať zápisy nielen podľa účtovných mesiacov, ale aj podľa dátumov od-do. Uvedené rozšírenie umožní niektorým užívateľom používajúcim zborníkový spôsob evidencie účtovných dokladov, výber iba tých údajov, ktoré spadajú do špecifikovaného časového intervalu – napr. bankový výpis za zvolený deň a pod. V prípade nešpecifikovania dátumov od-do sa program správa presne v intenciách doterajších verzií.

Evidencia faktúr podľa stredísk

Pri evidencii faktúr máte odteraz možnosť uviesť stredisko, ktorému daná faktúra patrí. Vo výstupnej zostave „Faktúry“ si môžete zúžiť výber faktúr podľa zvoleného strediska. Nastavenie používania stredísk v evidencii faktúr môžete vykonať v konfiguračnom programe, v časti „Predvoľby – podpora pre strediská“.

Uľahčenie dodatočného vkladania pokladničných blokov

Ak sa vo Vašej praxi často vyskytuje potreba dodatočného vkladania pokladničných bločkov, odporúčame Vám vhodne navoliť štruktúru čísla pre číslovanie pokl.dokladov.

Dodatočné vkladanie bločkov v rámci mesiaca:

Ak chcete mať možnosť vkladať bločky v rámci mesiaca, tak Vám odporúčame použiť štruktúru čísla **mmppp**, kde **mm** znak je mesiac (napr. Február = 02) a **ppp** je poradové číslo v rámci mesiaca (v rozsahu 001-999). Ak predpokladáte, že v rámci mesiaca prekročíte počet bločkov 999, tak si zvolíte štruktúru **mmpppp**.

Postupnosť blokov bude potom vyzeráť nasledovne:

Január: 01001, 01002, 01003, 01004, ... 01015, ... 01238

Február: 02001, 02002, 02003, 02004, ... 02015, ... 02212

Ak potrebujete na koniec mesiaca januára dodatočne pridať ďalší bloček, stačí vytvoriť nový pokladničný doklad s číslom 01239 atď.

Dodatočné vkladanie bločkov v rámci dňa:

Ak chcete mať možnosť vkladať bločky v rámci dňa, tak Vám odporúčame použiť štruktúru čísla **mmddppp**, kde **mm** je mesiac, **dd** je poradové číslo dňa v rámci mesiaca a **ppp** je poradové číslo v rámci dňa.

Postupnosť blokov bude potom vyzerat' nasledovne:

- 1.Január: 0101001, 0101002, 0101003, ... 0101015, ... 0101238
- 2.Január: 0102001, 0102002, 0102003, ... 0102015, ... 0102252
- 15.Marec: 0315001, 0315002, 0315003, ... 0315015, ... 0315245

Ak potrebujete na koniec 2.januára dodatočne pridať ďalší bloček, stačí vytvoriť nový pokladničný doklad s číslom 0102253 atď.

Štruktúra čísla môže samozrejme obsahovať aj rok, čo má hlavne význam v prechodnom období, kedy vzniká potreba evidencie v novom období súčasne s evidenciou v neuzavretom starom období.

Uľahčenie v novej verzii spočíva v tom, že pri inicializácii nasledujúceho dokladu, program na rozdiel od predchádzajúcich verzii už neodstraňuje úvodnú nulu. Treba si však uvedomiť, že pri použitých štruktúrach čísel musí užívateľ vždy vykonať prvotnú inicializáciu manuálne a to na začiatku mesiaca, prípadne na začiatku dňa v závislosti od zvoleného spôsobu číslovania.

Dramatické zrýchlenie chodu programu

Zavedením novej technológie (rozšírený režim - extended mode) sa nám podarilo dosiahnuť neuveriteľné zrýchlenie programu počas jeho behu. Uvedené bolo dosiahnuté tým, že od tejto verzie program využíva celú dostupnú pamäť Vášho počítača.

Ako to bolo doteraz

V doterajších verziách program využíval iba voľnú časť z prvých 640 kB operačnej pamäte (tzv. konvenčnú pamäť), pričom veľmi záležalo na tom, koľko je z tejto konvenčnej pamäte k dispozícii pre spustenie programu. Veľkosť voľnej časti konvenčnej pamäte sa dala softwarovo optimalizovať pomocou pamäťových ovládačov uvedených v súbore CONFIG.SYS. Čím bolo voľnej pamäte menej, tým pomalšie sa program správal a pri hodnotách okolo 530 kB (neoptimálna konfigurácia) sa mohlo stať, že program jednoducho *vytiekol* z pamäte, čo sa prejavilo nekorektným ukončením a následnou zdĺhavou regeneráciou. Pri využívaní tak malej pamäte sa pri spustení program nedostal celý do pamäte, ale v závislosti od toho, kde sa v programe užívateľ práve nachádzal, programový manager zabezpečoval aby sa príslušná časť programu (EXE) natiahla z disku do pamäte a nepotrebná časť programu zase naopak z pamäte uvoľnila (tzv. swapovanie). Tento proces prebiehal kontinuálne počas celého chodu programu a samozrejme spôsoboval nežiadúce spomalovanie odozvy programu. (Treba si uvedomiť, že diskové operácie sú omnoho pomalšie ako operácie v pamäti). Výrazne sa toto spomalovanie mohlo prejavovať hlavne v sieťovej prevádzke, kde sa tento proces odohrával medzi diskom servera a operačnou pamäťou užívateľovho počítača (stanice), na čom sa okrem samotnej technológie podieľal práve zvýšený transfer údajov sieťou. S rastúcim počtom aktívnych staníc sa uvedený efekt zosiloval. Napriek uvedeným faktom musíme poznamenať, že DYNAC patril aj doteraz pri správne nastavenom počítači a vďaka optimalizovaným algoritmom medzi najpružnejšie a najrýchlejšie systémy dostupné na našom trhu.

Ako to bude s novou verziou

V novej verzii program využíva celú dostupnú pamäť. To znamená, že ak má Váš počítač napr. 32 MB operačnej pamäte (RAM), tak celá táto pamäť môže byť využitá. Len pre porovnanie 32 MB je približne 50x (!) viac ako doterajších 640kB. Znamená to, že pri spustení sa celý program z disku natiahne do pamäte a odpadá tým kontinuálne swapovanie medzi diskom a pamäťou. Skutočne dramaticky sa uvedený fakt prejaví v sieťových inštaláciách, kde ako stanice obstoja aj slabšie 386 so 16MB pamäťou. Ďalšou výhodou tejto technológie je aj to, že nainštalovaním novej verzie odpadajú všetky záležitosti súvisiace s optimalizovaním a zavádzaním pamäťových ovládačov, za účelom zväčšenia konvenčnej pamäte. Teraz Vám program svižne pôjde bez ohľadu na to, či máte 300, 400 alebo 600 kB voľnej konvenčnej pamäte.

Postup po vykonaní upgrade na verziu v4.5x

Po nainštalovaní novej verzie Vám v súvislosti s rozšírenými možnosťami práce s cudzou menou odporúčame vykonať kroky, ktoré súvisia s už zaevidovanými údajmi:

1. **Doplniť do zoznamu bankových účtov všetky devízové účty vrátane meny**, v ktorej sú jednotlivé účty vedené. Ak nie je uvedená žiadna mena, program predpokladá, že sa jedná o účet vedený v domácej mene. Ku každému bankovému účtu treba priradiť príslušný analytický účet v účtovnej evidencii (221/...)
2. **Vyhľadať všetky zápisy v účtovných dokladoch (221/...), na ktorých sa doteraz účtovali pohyby na devízových účtoch v domácej mene a doplniť v nich čiastku v cudzej mene** (klávesa F4). Prepísať čiastku zadanú v domácej mene čiastkou v cudzej mene v zhode s bankovým výpisom, pričom program podľa pôvodnej a zadanej čiastky automaticky vypočíta použitý kurz. (Pri vyhľadávaní dokladov je mimoriadne efektívne použitie funkcie **Go!** z úrovne zápisov na účte a po vykonaní opravy použitie inverznej funkcie **Go!** za účelom návratu do východzieho miesta).
3. **Vyhľadať všetky zápisy úhrad zahraničných faktúr (311/..., 321/...) a doplniť úhrady aj v cudzej mene**. Tí účtovníci, ktorí viedli takéto faktúry na osobitnom analytickom účte môžu primárne vychádzať zo zápisov na účte príslušnej analytiky a použiť funkciu **Go!**. Ostatní užívatelia si môžu vytlačiť zahraničné pohľadávky a záväzky a podľa tohto zoznamu sa môžu nastaviť do knihy pohľadávok a záväzkov. Z tohto miesta sa po zobrazení zápisov (F6) takisto môžu prostredníctvom funkcie **Go!** rýchlo presúvať do účtovných dokladov.
4. **Označiť staršie zápisy s prepočtom a stornom kurzových rozdielov (Ctrl-F11) špeciálnym príznakom**. Niektoré fakturačné zápisy, ktoré majú vyplnenú stranu úhrady (napr. 311 - strana Dal, 321 - strana Md) môžu v prípade Fa v cudzej mene reprezentovať nielen úhradu ale aj prepočet kurzového rozdielu. Klávesou Ctrl-F11 môžete dodatočne označiť neoznačený zápis ako zápis s prepočtom kurzového rozdielu. Pri využití automatizovaného procesu prepočtu KR k 31.12 sa o označovanie novovytvorených zápisov postará program automaticky. Prechodom do nového účtovného obdobia taktiež program automaticky v 1.mesiaci vytvorí a označí zápisy reprezentujúce storno prepočtu KR k 1.1. V uvedených prípadoch nie je potrebné zápisy dodatočne označovať. Dodatočné manuálne označovanie zápisov bolo do programu zahrnuté kvôli kompatibilitate so staršími verziami programu:
  - orientovať sa treba hlavne na 0.mesiac, kde môžu byť uložené staré prepočty a storná KR.
  - ďalej treba poznačovač aktuálne storná posledných prepočtov KR, ktoré by mali byť uložené spravidla v 1.mesiaci
  - automatický prepočet kurzových rozdielov na konci aktuálneho obdobia odporúčame v novej verzii zveriť programu

Tí účtovníci, ktorí používajú pri účtovaní aj strediská a chceli by túto informáciu používať aj na faktúrach, by mali venovať zvýšenú pozornosť nasledujúcemu bodu.

5. Pri prechode zo starších verzií sa program pokúsi automaticky **doplniť informáciu o stredisku**. Percento úspešnosti tohoto procesu závisí vo veľkej miere od spôsobu a štýlu doterajšieho vedenia Vašeho účtovníctva. U neúspešných faktúr možno doplniť informáciu o stredisku manuálne. Odporúčame postupovať podľa protokolu z testu integrity vyhotoveného pre pohľadávky/záväzky.

Uvedené kroky by mali vykonať tí účtovníci, ktorí majú ambíciu mať všetko od začiatku účtovného obdobia evidované v jednotnom štýle. Program možno používať aj bez predchádzajúcich doplnení, bude však ochudobnený o niektoré možnosti ako napr. kontrola zostatku na devízových účtoch v cudzej mene a pod.

Metodika účtovania úhrad zahraničných faktúr

Popis 2-ch najbežnejších spôsobov účtovania úhrad faktúr v cudzej mene v programe DYNAC si ilustrujeme na príklade.

PRÍKLAD: Zahraničný dodávateľ nám vystavil Fa na 1000 DEM. Kurz pri účtovaní predpisu bol 20 SKK/DEM, teda korunový ekvivalent sa rovnal $1000 \times 20 = 20\,000$.

Úhrada sa vykonala v plnej výške. Kurz pri úhrade bol 21 SKK/DEM, čiže korunový ekvivalent bol $1000 \times 21 = 21\,000$, z čoho vyplynul kurzový rozdiel (strata) 1000 Sk.

1. Spôsob účtovania úhrady:

Prvý spôsob účtovania úhrady je charakteristický tým, že sa hodnota na 321 preberie priamo z faktúry, pričom pri rozdielnom kurze (predpis, úhrada) táto hodnota nekorešponduje s hodnotou 221. Vzniknutý rozdiel sa naučtuje ako kurzový rozdiel. Uvedený spôsob používa väčšina účtovníkov systému DYNAC, podľa auditorov však nie je z metodického hľadiska správny.

Sk	MD	DAL	Sk
		221	21000
20000	321		
1000	563		
Σ 21000			Σ 21000

2. Spôsob účtovania úhrady:

Tento spôsob účtovania úhrady je charakteristický tým, že sa na účte 321 zaúčtuje taká istá hodnota aká je na účte 221. Kurzový rozdiel sa vyčíslí samostatne, opäť s použitím účtu 321 (pozor, nikdy by sa nemala meniť predpisová strana) oproti 563 (príp. 663).

Sk	MD	DAL	Sk
		221	21000
21000	321		
-1000	321		
1000	563		
Σ 21000			Σ 21000

od verzie v4.5x generuje program automaticky →

od verzie v4.5x generuje program automaticky →

Uvedený postup je podľa vyjadrení auditorov metodicky správny, hoci obdiva spôsoby dávajú rovnaký výsledok.

Poznámka:

- Úhrada na 321 sa v prípade Fa vystavenej v zahraničnej mene zadáva v príslušnej mene a podľa kurzu program automaticky vyčíslí korunový ekvivalent.
- Pri účte 221 platí to isté, ak na úhradu bol použitý devízový účet. Ak sa použije korunový účet na úhradu Fa v cudzej mene, tak na 221 sa účtuje čiastka v korunovom vyjadrení.

Pri odberateľskej faktúre (311) sú postupy analogické.